

Evaluering af arbejdet med den pædagogiske læreplan Troldehuset. 2023.

Om skabelonen

Denne skabelon henvender sig til jer, som er ledere og medarbejdere i dagtilbud.

Formålet med skabelonen er at inspirere og understøtte jeres skriftlige evaluering af arbejdet med den pædagogiske læreplan. Den skal gennemføres mindst hvert andet år. Det er **ikke** et lovkrav, at I benytter denne skabelon.

Den lovgivningsmæssige ramme for udarbejdelse og evaluering af den lokale pædagogiske læreplan er dagtilbudsloven med tilhørende bekendtgørelse, der er udfoldet i Børne- og Undervisningsministeriets publikation [Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, 2018](#).

Vær opmærksom på:

- Den primære målgruppe for den skriftlige evaluering er jer selv og forældrene i jeres dagtilbud
- Det er et krav, at I reviderer jeres skriftlige læreplan på baggrund af evalueringen, hvis evalueringen skulle give anledning til ændringer eller justeringer.
- Fokus i evalueringen er på sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes udbytte, dvs. hvorvidt og hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter trivsel, læring, udvikling og dannelse for alle børn.
- Evalueringen skal offentliggøres.

Denne skabelon indeholder alle de lovmæssige krav til evalueringen. Lovkravene finder I i de to midterste afsnit "Evaluering og dokumentation" og "Inddragelse af forældrebestyrelsen". Skabelonen indeholder desuden spørgsmål, som kan støtte jeres evalueringsproces samt jeres fremadrettede arbejde med løbende at revidere den skriftlige læreplan.

[Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold](#)

Brug af skabelonen

Når I udfylder skabelonen, skal I klikke på *skrivefeltet*. I kan fremhæve tekster og indsætte billeder.

I kan slette denne side ved at markere teksten og billedet og trykke *delete*. I kan også slette den sidste side, hvis I ønsker det.

Arbejdet med den pædagogiske læreplan

”Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at etablere en evalueringskultur i dagtilbuddet, som skal udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø.”

”Med evalueringskultur i dagtilbuddet forstås, at lederen har ansvar for, at det pædagogiske personale og ledelsen løbende forholder sig reflektivt til, hvordan de pædagogiske læringsmiljøer understøtter børnegruppens trivsel, læring, udvikling og dannelse.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51

Hvilke dele af vores pædagogiske læringsmiljø har vi særligt haft fokus på over de sidste 2 år?

Her kan I opliste, hvad I har haft særligt fokus på som en del af arbejdet med læreplanen, fx morgenstund, leg, social udvikling. I kan også indsætte billeder eller andet fra jeres arbejde.

Vi har haft særlig fokus i sidst 2 år på:

- Den alsidige personlige udvikling
- Social udvikling
- Børn i udsatte positioner
- Understøttende sprogstrategier
- Turtagning
- Børnemiljøet i Garderoben og toilet

Hvordan har vi organiseret vores evalueringskultur?

Her kan I **kort** beskrive jeres arbejde med at etablere en systematisk evalueringskultur. I kan fx beskrive, hvordan, hvor ofte og i hvilke fora I drøfter, reflekterer over og evaluerer jeres pædagogiske praksis. I kan også beskrive, om I arbejder med særlige metoder, fx *Redskab til selvevaluering*, *Tegn på læring*, *Redskab til forankringsproces* eller om I arbejder eksperimenterende eller undersøgende med en særlig tilgang.

Vores evaluerings kultur har været drøftet gentagende gange, og har vist at være en svær proces, og er stadig en svær proces.

Vi har på personalemøder et fast punkt, hvor på vi drøfter fremadrettet tiltag og justeringer, ud fra de data og refleksioner vi opsamler. Vi har meget fokus på det dobbelte læringsblik og indsamling af data, så vi derigennem opnår en indsigt og skaber mening med det vi gør, netop for at

skabe udvikling, trivsel, læring og dannelse for de børn og den kultur vi har lige nu. Det er en kontinuerlig proces som vi vil arbejde med og skal blive meget bedre til fremadrettet.

Ud fra seneste drøftelser og observationer, har vi erfaret at vi skal arbejde på at blive meget bedre til at justerer i handlingen, kontinuerlig, samt dokumenterer og evaluerer på hvilke handlinger/tiltag der skal justeres på – så vi skaber den bedste mulige trivsel og udvikling for børnene.

Hvordan har vi arbejdet med vores lokale skriftlige læreplan?

Her kan I **kort** skrive, hvordan I har grebet arbejdet an, fx om I har lavet workshop, gennemført konkrete evalueringer, haft oplæg fra interne eller eksterne. I kan også indsætte billeder eller lignende.

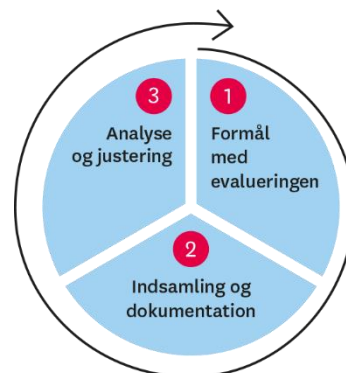
Vores fornemmeste opgave er i det daglige læringsmiljø at fremme børns trivsel, læring, trivsel og dannelse. Heri lægger vi stor vægt på legens betydning af de daglige rutiner, for en positiv erfaringsdannelse. Vi prioriterer i dagens løb i alle henseender, at bringe børnenes stemme og perspektiv i spil i alt, hvad der vedrører dem. Når vi får børnenes perspektiver bragt i spil, oplever vi, at vi får engagerede børn, der i høj grad får lyst til og mod på at byde ind med forskellige input, ideer og tanker. Når dette lykkes opnår vi en ændret pædagogisk refleksion, hvor det bliver det dobbelte læringsblik, der skaber afsæt for nye, vigtige og fremadrettede ændrede handlemuligheder, samt styrkelse af børnefællesskabet.

Evaluering og dokumentation af elementer i det pædagogiske læringsmiljø

”Lederen er ansvarlig for, at arbejdet med den pædagogiske læreplan evalueres mindst hvert andet år med henblik på at udvikle arbejdet. Evalueringen skal tage udgangspunkt i de pædagogiske mål og herunder en vurdering af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Evalueringen skal offentliggøres.

Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at sikre en løbende pædagogisk dokumentation af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Den pædagogiske dokumentation skal indgå i evalueringen.

Som led i at kunne evaluere sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnegruppens trivsel, læring, udvikling og dannelse kan der fokuseres på elementer i det pædagogiske læringsmiljø. På den ene side fx, hvordan børnesynet, børneperspektivet og arbejdet med dannelse kommer til udtryk i det daglige pædagogiske arbejde, og på den anden side eksempelvis:

- Børnegruppens trivsel og læring
- Børn i udsatte positioners trivsel og læring
- Tosprogede børns trivsel og læring
- Det enkelte barns trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Fokus på enkelte elementer kan bidrage til at kvalificere evalueringen af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 51

Udvælg en eller flere evalueringer, som I har gennemført i de seneste to år, og saml op på erfaringerne ved at svare på nedenstående fire spørgsmål for hver evaluering. De fire spørgsmål knytter an til trinene i en evalueringsproces. Vælg gerne evalueringer, som betød, at I efterfølgende ændrede jeres pædagogiske praksis.

Hvad var formålet med den evaluering, vi gennemførte?

Her skriver I **kort**, hvilket område i jeres pædagogisk læringsmiljø I satte fokus på i evalueringen og hvorfor. Hvad var det I var nysgerrige på eller der udfordrede jer? Dette er trin 1 i evalueringscirklen.

Ud fra KIDS tilsynet, er vi blevet nysgerrige og opmærksom på følgende, mht. et læringsmiljø, hvor vi med fordel kan arbejde med dialogiske processer med børnene, hvor de voksne taler med børnene om deres oplevelser og følger "børnenes spor" Dette med fokus på turtagning/vippeture, så barnet oplever sig set, hørt og forstået.

Bekræftelsen, hvor den voksne sætter ord på for at understøtte barnets behov, oplevelser, følelser og intentioner og for at undersøge, om hun/han har forstået barnet korrekt, dvs. i overensstemmelse med barnets egne oplevelser.

Derfor valgte vi at vi arbejde og evaluere på dette, da vi ønskede at arbejde med de gode relationer og sprogudvikling. Vi har mange flersproget børn, som vil kunne drage udbytte af vippeture og vores fokus på sprogets betydning af turtagning.

Hvilken pædagogisk dokumentation har vi indsamlet i arbejdet med den gennemførte evaluering?

Her beskriver I **kort** den dokumentation af det pædagogiske læringsmiljø, I har indsamlet i forbindelse med evalueringen. Pædagogisk dokumentation kan bestå af en vifte af forskellige måder at beskrive børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse på, fx praksisfortællinger, fotos, observationer, videoptagelser, screeninger, relations skemaer, børneinterviews, tegninger. Indsamling af pædagogisk dokumentation er trin 2 i evalueringscirklen. Har I under evalueringen skrevet på en planche eller lignende, kan I indsætte et billede.

Vi har igennem processen indsamlet data, og videns delt på personalemøder. Vi har igennem disse observationer og iagttagelser set hvordan børnene har reageret på, hvordan vi har fulgt deres spor og inddraget dem, lyttede til dem i deres fortælling og oplevelser, samt understøttede dem i deres behov, følelser og sprogtilenelse.

Hvad lærte vi om sammenhængen mellem vores pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse?

Her skriver I **kort** resultaterne af jeres analyse, fx hvordan den indsamlede dokumentation gjorde jer klogere på det, I var blevet nysgerrige på? Hvad var jeres vurdering af det pædagogiske læringsmiljøes betydning for børnegruppens trivsel, læring, udvikling og dannelse? Dette er første del af trin 3 i evalueringsskemaet. Har I under evalueringen skrevet resultaterne på en planche eller lignende, kan I indsætte et billede.

Vi observerede til stor glæde, det samspil i relationen mellem børn/børn og børn/voksne. Ved at de oplevede at føle sig hørt og som en vigtig medspiller, kunne vi se i vores læringsmiljø, hvordan de begyndte at være opmærksomme og nærværende i hinanden og deres interesse, som udmøntede sig i at spørge ind til forskellige emner der optog dem.

Vi har været obs. på at være nærværende voksne, som gav tid til at høre og spørge ind til det børnene fortalte os, om deres oplevelser, følelser og vi observerede hvordan børnene inviterede os ind i deres fortælling og deres perspektiv.

EKS. Den voksne har et sår på et ben eller en finger, hvorpå børnene spørger ind til - har du slået dig. De inddrager efterfølgende deres egne små skader, og vi har efterfølgende en dialog om plaster, puset på såret osv.

Vi har efterfølgende oplevet, flere tillidsfulde børn, der lang mere inviterer os ind i en dialog og fortælling, da de føler sig set, hørt, forstået og taget alvorligt som en medspiller og en vigtig del af fællesskabet.

Samtidig har vores opmærksomhed på turtagning, understøttet vores ønske om at sætte sprogstrategier i fokus - det har vi observeret ved at flere børn, hvor sprogforrådet ikke er så stort. Ved at vi har været opmærksomme på at spørge ind til deres fortælling og givet tid til at lytte, har vi oplevet at barnet/børnene føler glæde og virkelig har lyst og prøver at kommunikere med os i det de fortæller.

Hvilke ændringer og/eller justeringer af praksis gav evalueringen anledning til?

Her skriver I **kort**, hvordan I handlede på baggrund af jeres nye indsigter om jeres pædagogiske læringsmiljø. I kan bl.a. skrive, hvorvidt evalueringen gav anledning til at justere jeres pædagogiske praksis, og om den gav anledning til at afprøve konkrete tiltag og justere jeres skriftlige læreplan. I kan også samle op og se på tværs af de udvalgte områder, I har evalueret. Er justeringerne stadig en del af jeres praksis i dag? Har I brugt jeres indsigter i udvalgte evalueringer i andre sammenhænge? Dette er anden del af trin 3 i evalueringsskemaet.

Evalueringen har vakt stor pædagogisk glæde i os alle, ved at se hvordan børnene har følt sig hørt og taget alvorligt. Hvordan de har inviteret de andre børn og os ind i deres univers og fortællinger. Hvordan vi har oplevet at de har kunne vente på tur, så de andre kunne fortælle færdig, og havde trygheden i at det også blev deres tur. Se relations dannelsen, at de har følelsen at være en del af fællesskabet, fordi man selv har fået sine behov og følelser anerkendt. Hvordan sproget har fået kraft, da man faktisk bliver hørt af nærværende voksen, der giver sig tid til at lytte.

Vi vil fortsat holde fokus på ovenstående, i de emner vi nu skal til at arbejde med, da vi har erfaret at denne proces er en vigtig del af et godt børnemiljø, hvor man er en betydningsfuld del af fællesskabet og medspiller i relationen.

Inddragelse af forældrebestyrelsen

”Forældrebestyrelsen i kommunale, selvejende og udliciterede daginstitutioner skal inddrages i udarbejdelsen og evalueringen af og opfølgningen på den pædagogiske læreplan.

Forældrebestyrelsen for den kommunale dagpleje skal inddrages i udarbejdelsen og evalueringen af og opfølgningen på den pædagogiske læreplan.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 52

Hvordan har vi inddraget forældrebestyrelsen i evalueringen af den pædagogiske læreplan?

Her skriver I **kort**, hvordan I har inddraget forældrebestyrelsen og eventuelt forældrerådet, fx om I har drøftet, hvad I har sat fokus på i løbende evalueringer, resultaterne og hvilke tiltag det har givet anledning til, eller hvordan forældrebestyrelsen aktivt har været inddraget i ændringer eller justeringer af den daglige praksis.

Vores forældrebestyrelse bliver altid inddraget i den styrkede pædagogiske læreplan. Vi giver et indblik i, hvad der optager vores børn og vi dokumenterer, hvordan vi i daglig praksis omsætter dette til et læringsmiljø.

Det fremadrettede arbejde

”En systematisk og udviklende evalueringskultur er central for den løbende udvikling af den pædagogiske praksis, og målet er bedre pædagogiske læringsmiljøer for børnene gennem en systematisk evalueringskultur og en meningsfuld og udviklende feedback til det pædagogiske personale.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51

Hvilke områder af vores pædagogiske læringsmiljø vil vi fremadrettet sætte mere fokus på?

Her kan I **kort** skrive, hvad I vil sætte fokus på i jeres pædagogiske læringsmiljø fremadrettet og hvorfor. I afsnit ét så I tilbage på, hvad I allerede har arbejdet med. Har I fået øje på, om der er dele af jeres pædagogiske læringsmiljø, I ikke har haft fokus på, fx rutinesituationer, børn i udsatte positioner, mv.? I kan også skrive, om der er områder, I har haft fokus på, men har behov for at genbesøge.

Vi har behov for at arbejde og genbesøge:

Børn i udsatte positioner: Vores pædagogiske afsæt tager udgangspunkt i at interaktionen mellem barn og voksen er særlig betydningsfuld for børn i udsatte positioner. Vi har som fagprofessionelle et stort ansvar for at støtte børn med forskellige udfordringer og sikre, at alle børn deltager i fællesskabet. Vi ser det som en vigtig del af vores pædagogiske arbejde, at børn i udsatte positioner ikke ekskluderes fra børnefællesskabet, men i stedet ses og opleves som en værdifuld del af fællesskabet. Det handler for os om, at alle børn skal opleve mestring i forbindelse med blandt andet børne- og vokseninitierede lege og aktiviteter. Vi arbejder målrettet på, at skabe en tæt, tryk og god relation til alle børn. Denne relation sikrer, at vi som pædagogisk personale er i stand til at skabe rammer for, at børn i udsatte positioner udfordres og oplever mestring, og dermed føler sig som en vigtig del af fællesskabet. Det pædagogiske læringsmiljø skal tage højde for, at børn i udsatte positioner trives, lære, udvikles og dannes.

Uanset alder, køn, kultur og miljø er vores mål at sikre, at alle børn ses som unikke individer og mødes nysgerrigt på hvilke styrker, kompetencer, udfordringer, behov barnet har osv. I forhold til arbejdet med børn i udsatte positioner, tænker vi vores professionelle læringsfælles skaber som et vigtigt arbejdsredskab. For at sikre alle børns muligheder for at udvikle sig og få nye relationer - indgå i relationer er det afgørende vigtigt at, at vi som fagprofessionelle via en nysgerrig tilgang går på opdagelse og indhenter vigtig viden omkring det enkelte barns styrker, kompetencer og udfordringer. Denne viden anvendes derefter målrettet ind i vores efterfølgende pædagogiske praksis, hvor fokus er på at koble det enkelte barn, via lege og aktiviteter, der sætter barnet i stand til at opleve sig værdifuld for fællesskabet og succes.

Social udvikling: Vi ønsker at alle børn skal føle sig som en vigtig del af fællesskabet. Alle børn skal opleve at alt det, de kan byde ind med er en afgørende vigtig ressource ift. at kunne indgå i og være en del af gode og udviklende relationer i både små og større fællesskaber. Det sociale dannelsesgrundlag prioriteres gennem indbyrdes relationer og venskaber mellem børn og mellem børn - voksne, da denne har stor

betydning for den sociale læring og medvirker til udvikling af barnets sociale færdigheder. Deri spiller legen ofte en vigtig rolle. Vi ønsker at alle børn mødes med positive forventninger, hvor læringsmiljøet skal understøtte barnets daglige trivsel, den sociale omgang med hinanden, samtidig med at vi bidrager til at børnene får erfaringer med at begå sig i "den store verden". Her er det vigtigt at vi samtidig giver børnene gode erfaringer med aktivt at deltage i relationer og løse konflikter, hvori der tages udgangspunkt i barnets perspektiv. Vores læringsmiljøet skal understøtte børns lyst til at lege, udfordre og eksperimentere. Igen-nem legen understøttes børnene i at forhandle, indgå kompromiser og løse konflikter. Udvikling af legen finder også sted igennem barnets iagttagelser. De lærer at afkode legens regler, og derved opnår erfaringer med forskellige sociale omgangsformer, som er vigtige ift. det at kunne begå sig i senere læringssitua-tioner, og herved også blive i stand til, at afstemme med hinanden og gå på kompromis senere i livet. Det pædagogiske personale bliver herved vigtige rollemodeller, og må som en følge heraf være i stand til, lø-bende at veksle mellem hvornår de går bagved, ved siden af og foran barnet.

Alsidig personlige udvikling - hvor vi vil skabe et læringsmiljø, hvor vi sikrer at alle børn oplever sig som medskabende og betydningsfulde og at være medskabende af egne livsbetingelser. Det handler derfor om at børnene understøttes i at blive i stand til at sætte sig i andres sted, sætte ord på egne behov og følel-ser. Vi vil aktivt og målrettet arbejde på at introducere børn til forskellige måder at håndtere konfliktyldte situationer og følelser på og i trygge rammer give børnene mulighed for at eksperimentere med disse. Vores læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske perso-nale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, trykthed og nysgerrighed, så alle børn ud-vikler engagement, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber.

Hvordan vil vi justere organiseringen af vores evalueringskultur?

Her kan I **kort** beskrive, om I oplever, at organiseringen af jeres evalueringskultur har understøttet meningsfulde drøftelser, refleksioner, analyser og vurderinger af jeres pædagogisk praksis i hverdagen? Eller om jeres erfaringer giver anledning til at justere organiseringen af jeres evalueringskultur, fx om der er brug for at afprøve andre måder at mødes og måder at reflektere sammen, justere hyppigheden af møder eller fastholde god evalueringspraksis.

Vi har efter drøftelse om vores evalueringskultur, indset at vi har brug for at opsætte en fremrettet struktur, hvorpå hvor vi går på undersøgelse i vores data/refleksioner løbende. Herved opnår vi at kunne juster i vores praksis, og hele tiden være opmærksom på om vi er på rette spor.

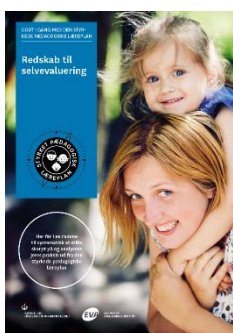

Hvordan har eller vil vi på baggrund af denne evaluering ændre og/eller justere vores skriftlige pædagogiske læreplan?

Vi ser ikke et behov for at justerer i vores pædagogiske læreplan, de denne er et meget fyldestgørende aktivt pædagogisk værktøj. Det er evalueringskulturen vi skal være opmærksomme på.

Her kan I finde yderligere inspiration til arbejdet med den pædagogiske læreplan

Til at understøtte og inspirere jeres videre arbejde med evalueringskultur og den styrkede pædagogiske læreplan er der udviklet en række øvrige understøttende materialer. Alle inspirationsmaterialer – nuværende og kommende – kan findes på www.emu.dk/dagtilbud

Redskab til selvevaluering er en ramme til systematisk at analysere jeres praksis inden for centrale områder i den styrkede pædagogiske læreplan.

Redskab til forandringsproces indeholder fem tilgange til, hvordan I kan arbejde med forandring og forankring af et stærkt pædagogisk læringsmiljø.

Podcastserien Børnehøjde er en faglig podcast om pædagogik og læreplan. Andet tema i serien sætter i tre afsnit fokus på evalueringskultur. Til temaet findes et dialogkort med spørgsmål til refleksion.

Alle materialer kan findes på www.emu.dk/dagtilbud